

Novembrikuu lehes

Maakasutusõigus versus pindalatoetus – kuidas vältida arusaamatusi

Hoiatavad teated

Teavet Kõpu vallavolikogu ja vallavalitsuse töömait

Kõpu vallamaanteede kasutamise ja kaitse eeskiri

Statistikaamet ja rahvaloendus

Seitse töösuhete alast nõuannet

Kõpu Peetri koguduse tegevuskalender

Tipu Looduskoolis

Värten 60

Külakorda Mulgimaal

Tööta noored saavad õppima palkmajaehitajaks või aednikuks

Uuring, mis tahab muuta maailma

Info, teated, õnnitlused

Käes on aasta pimedaim aeg, mil mõtleme möödunud, tehtud töödele ja tegemistele, omastele, lähedastele, meie seast lahkunud hingedele. On aeg meenutada, mäletada, õnnistada. Aastaring on lõplik.

Maakasutusõigus *versus* pindalatoetus – kuidas vältida arusaamatusi

Igal suvel jõuab PRIAsse maaomanike kaebusi selle kohta, et tema maid kasutab ja saab PRIAst pindalatoetust keegi, kellele ta pole selleks luba andnud. Vahel taotleb samale maale toetust mitu isikut.

Kuidas on toetused ja maakasutusõigus seotud ning kuidas arusaamatustega toime tulla?

PRIAlt on päritud, miks me maaga seotud toetustaoitlusi vastu võttes ei küsi kõigilt ka maakasutusõiguse kohta dokumenti, et omanike õigusi ei rikutaks.

Pindalatoetuste taotlejaid on üle 17 000 ja taotlusala pinda üle 860 000 hektari, põllumassiive üle 220 000. Mõnigi suurtootja majandab mitmel tuhandel hektaril ning on põllud rentinud sadadelt erinevatelt maaomanikelt.

Kui juba taotluse esitamisel nõuda maa kasutusõiguse kohta dokumente, siis oleks seda vaja nõuda kõigilt taotlejatelt ja iga massiivi ning katastriüksuse kohta, sest omanik võib iga oma põllu erineval ajal erinevale rentnikule kasutada anda ja osa maad hoopiski ise kasutada. Tõendeid peaks koguma igal aastal uuesti, sest olukord muutub pidevalt.

Poleks mõistlik toota sadu tuhandeid pabereid ja kulutada nende koostamiseks ja töötlemiseks märkimisväärselt aega, sest ilma loata maakasutuse juhtumeid on suhteliselt vähe. PRIA saab paljudel juhtudel neile rikkumistele jälile.

Administratiivses (taotlusandmete võrdlemine registriga) ja kohapealses kontrollis tuvastasime mullu 136 taotlejat, kel polnud tervele või osale taotletud maale kasutusõigust. Neist viie kohta saime info kaebuse või vihjena.

Rendisuhteid reguleerivad seadused

Pindalatoetuse saamiseks peab taotlejal olema õigus maa kasutamiseks ning ta peab tagama, et maad hoitakse heades põllumajandus- ja keskkonnatingimustes. Kasutusõigus on maa omanikul, rentnikul (põllumajanduslik rendileping), aga maa kasutamine võib toimuda ka kasutusvalduse või tasuta kasutamise lepingu alusel.

Rendisuhete tõendamiseks ei saa PRIA ise tingimusi määrata, sest Eestis reguleerib rendisuhteid "Võlaõigusseadus" (§ 339-360) ja see ei kehtesta rendilepingule kohustuslikku vormi. See võib olla oma sõnadega kirja pandud või ka suuline.

Kasutusvaldust reguleerib "Asjaõigusseadus" (§ 201-224) ja tasuta kasutamise lepingut "Võlaõigusseadus" (§ 389-395). Ka neid kokkuleppeid võib teha nii suuliselt kui kirjalikult.

Kui pindalatoetuste taotlejal maakasutusõigus tegelikult puudub, aga ta hakkas maad harima/kasutama, siis rikub ta tegeliku omaniku omandiõigust ja ka toetuse saamise tingimusi. Kui selline info PRIAsse jõuab – näiteks maaomanik teatab -, siis saadab PRIA taotlejale järelepärimise ja tal tuleb oma maakasutusõigust, nt suulise rendilepingu olemasolu tõendada. Kui taotleja seda ei suuda, jätab PRIA talle toetuse maksmata. *Jätk lk 2*

Algus lk 1

Kui samale maale taotlevad toetust mitu taotlejat, kellest ükski ei suuda tõendada oma maakasutusõigust ja maa tegelikku hooldamist, jätab PRIA neile kõigile toetuse määramata. PRIA omandivaidlusi ei lahenda, vajadusel tuleb osapooltel pöörduda kohtusse.

Eelistage kirjalikke lepinguid

Oleme nii rentnikest taotlejaile kui ka maaomanikele alati soovitanud: sõlmige maakasutuse kohta lepingud kirjalikult, et vajadusel oma õigusi tõendada.

Lepingus peaks kindlasti kirjas olema andmed maa rendile andja ja võtja kohta, nende õigused (sh õigus taotleda pindalatoetusi) ja kohustused (sh rendi suurus või muu hüvitis), lepingu jõustumise ja kehtivuse aeg ning andmed maa kohta. Lepingule lisage katastriüksuse plaan, millel on rendile antav maa tähistatud. Niisuguse lepingu olemasolu annab kindlust mõlemale poolele.

Rendisuhte puhul on oluline, et kui rendileandja vahetub (maa saab uue omaniku), siis rendilepingu kehtivus sellega ei lõpe. Kui näiteks uus maaomanik tahab ise maad kasutada, tuleb tal eelmise rendileandja ja rentniku vaheline leping üles öelda.

Kui maaomanik leiab, et tema maad on omavoliliselt kasutatud, saab ta sellest PRIA-le teatada ja küsida, kas ja kes on tema maale toetust taotlenud. Kui sinna ongi taotletud, käivitub eespool kirjeldatu: järelepärimine, õiguste tõendamine, nende puudumisel toetusest ilmajäämine. Mõni maaomanik on ka PRIA-le eraldi teatanud, et ei luba oma maale üldse kellelgi toetusi taotleda.

Topelthaotlemised samale maale tuvastab aga PRIA administratiivse kontrolli käigus – konkreetsel maal saab olla vaid üks toetuste saaja.

Kokkuvõttes on maakasutusõigusega seotud sihilikke rikkumisi siiski suhteliselt vähe ning taotlejate teadmised toetuse saamise nõuetest on aasta-aastalt paranenud. Infot saab alati meie kodulehelt www.pria.ee ja infotelefonil 7377 679.

AHTI BLEIVE, PRIA peadirektori asetäitja

Hoiatavad teated

Talvel tagavad sooja toa kontrollitud ja puhastatud kütteseadmed

Paraku pole päästjate jaoks sügistalvisel perioodil haruldased tahmapõlengutest või kütteseadmete rikestest põhjustatud tulekahjud. Tahmapõleng süttib puhastamata korstnas ning see omakorda lõhub kütteseadet. Päästetöötajad juhivad tähelepanu, et enne kütteperioodi algust on viimane aeg kütteseadmed üle vaadata ning puhastada.

Eramu korstnat võib maaomanik tavaliselt ise puhastada. Eelmise aasta 1. septembrist kehtima hakanud „Tuleohutuse seadus“ sätestab, et igal viiendal aastal peab korstna puhastama ja kütteseadme ohutust kontrollima kutseline korstnapühkija. Väljaõppinud spetsialist tagab töö kvaliteedi ning annab kütteseadme puhastamise ja kontrolli kohta akti.

Aastaringse puiduga kütmise korral tuleb kütteseadet ja lõõre puhastada ning kütteseadme korrasolekut kontrollida kaks korda aastas. Hooajaliselt, sügisest kevadeni kasutatavaid seadmeid aga üks kord aastas. Seda on soovitatav teha kütteperioodide vahelisel ajal. Gaasikütteseadmeid peab puhastama kord aastas.

Olenevalt küttematerjalist või kütteseadme eripäradest võib tekkida vajadus tihedamaks

hoolduseks. Näiteks regulaarselt kasutatava saunaahju lõõre tuleks puhastada vähemalt kaks korda aastas.

Aita päästjatel ennetada kulupõlenguid!

Kulupõletamine on Eestis keelatud ja kulutuli hävitav ning ohtlik! Ometi süttib hooletult tehtud lõkkest või hoolimatult visatud suitsukonist igal kevadel kümneid kulupõlenguid, milles hävib elusloodus. Mõõda kuluheina kiiresti levivates leekides satuvad ohtu ümbritsevad hooned ja metsad. Möödunud kevadel aprillikuus süttis Võrumaal Väimelas lõkkest kulu ja sealt põlengut kustutama asunud lõkkepõletaja riided. Naisterahvas sai tulekahju tagajärjel väga raskeid põletushaavu.

Hoolikad maaomanikud, kes hilissuvel viimase heina maadelt niidavad ja oma maavaldused korrastavad, aitavad ennetada ohtlikke tuleõnnetusi looduses ning säästavad elukeskkonda. Päästjad kutsuvad maaomanikke üles - hoolida ja hari oma maad septembris ning aita ennetada kevadisi kulupõlenguid!

Marek Kiik

Lõuna-Eesti Päästekeskus
Avalike suhete büroo juhtivspetsialist

Teavet Kõpu vallavolikogu ja vallavalitsuse töomailt

Vallavalitsuse istungitel

Juuni

Määrati koha-aadressid ja sihtotstarve Kõrgenurme maaüksuse jagamisel tekkinud uutele maaüksustele.

Väljastati A. Rinaldile kirjalik nõusolek sauna ehitamiseks.

Kinnitati OÜ Kõpu Majanduse 2010. a. aastaaruanne.

Kinnitati toimetulekutoetuse saajad.

Juuli

Väljastati ehitusluba Suure-Kõpu mõisa pargi rekonstrueerimiseks (I etapp).

Otsustati koolilõputoetuse määramine.

Võeti vastu korraldus sundvalduse seadmiseks Tipu tn 9, 11 ja 13 maaüksustele maakaabelliinide ja elektrikilpide talumiseks.

Otsustati sõlmida OÜ Jaotusvõrguga Tipu tn 6 suhtes isikliku kasutusõiguse seadmise leping maakaabelliini rajamiseks.

Väljastati ehitusluba Tipu tn 1 kinnistul asuva meiereihoone rekonstrueerimiseks külustuskeskuseks.

Kinnitati toimetulekutoetuse saajad.

August

Anti kasutusluba Junsi puhkemajale.

Väljastati AS ELWOLE kaeveluba.

Väljastati ehitusload Tākutalu alajaama F3 ehitamiseks ja Napsi alajaama F3 rekonstrueerimiseks.

Võeti vastu korraldused sundvalduse seadmiseks Metsa 4 ja Milistvere maaüksustele.

Otsustati sünnitoetuse määramine.

Kinnitati toimetulekutoetuse saajad.

Väljastati Kaire Kikojanile projekteerimistingimused kõrvalhoone ehitamiseks.

September

Kinnitati toimetulekutoetuse saajad.

Väljastati kirjalik nõusolek K. Lillemäele kaevu ehitamiseks Otsa kinnistule ja T. Kiviloole piirdeaia ehitamiseks Tipu tn 2 kinnistule.

Väljastati ehitusluba Vanaveski külas Reimani kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks

matkamajaks.

Väljastati ehitusluba korteriühistule Tipu 9 elamu rekonstrueerimiseks.

Oktoober

Anti välja kasutusluba Linnu Tiiru kämpingumajadele;

Eraldati reservfondist 90 eurot Soomaa Sõprade Seltsile filmiprojekti toetamiseks;

Väljastati kasutusluba Laksi puurkaevule;

Väljastati projekteerimistingimused kopraraja ja Läti vaatetorni rekonstrueerimiseks;

Väljastati ehitusluba RMK-le Kõrtsi-Tõramaa külustuskeskuse parkla ehituseks;

Anti K. Kikojanile kirjalik nõusolek abihoone ehitamiseks Mäe tn 2 kinnistule;

Anti A. Rinaldile kirjalik nõusolek puurkaevu ehitamiseks Pulgaaru kinnistule;

Võeti vastu Tipu kooli maaüksuse detailplaneering ja tunnistati see avalikustamiseks sobivaks.

Määrati toimetuleku ja ühekordsed toetused.

Volikogu istungitel

Juuni

Kinnitati Kõpu valla 2010. a majandusaasta aruanne, millest tuleb -260 000 krooni ja bilansi kogumaht 69 410 krooni.

August

Hajaasustuse veeprogrammist rahuldati toetuse taotlused Andrus Rinaldile 5300 euro ja Krista Lillemäele 2358 euro ulatuses.

Otsustati võtta investeerimislaenu 240 000 eurot 10 aastase tagasimaksetähtajaga.

Oktoober

Valiti volikogu esimeheks Kaja Lind;

Võeti vastu Kõpu kalmistu kasutamise eeskiri.

Statistikaamet ja rahvaloendus

Eestis toimub rahvaloendus tänavu 31. detsembrist järgmise aasta 31. märtsini. Esimese kuu jooksul (31.12.2011–31.01.2012) toimub elektrooniline rahvaloendus ehk e-loendus, kus Eesti alalised elanikud saavad vastata küsimustikule internetis. Neid, kes e-loendusel ei osale, külastavad perioodil 16. veebruar – 31. märts 2012 rahvaloendajad.

2011. aastal toimub rahvaloendus Eesti alal üheteistkümnendat korda. Varasemad loendused on toimunud 1881., 1897., 1922., 1934., 1941., 1959., 1970., 1979., 1989. ja 2000. aastal. Aastatel 2010 ja 2011 toimuvad rahva ja eluruumide loendused enamikes maailma riikides.

Lisainfo:

Palmi Lindjärv

REL 2011 personalijuht

e-post: palmi.lindjarv@stat.ee

Alates novembrist 2011 teenindab vallaelanikke perearst Henn Sepp.

Arsti vastuvõtuajad Kõpu perearstikeskuses:

Esmaspäeval 8.00 - 12.00

Kolmapäeval 14.00 - 18.00

Eelregistreerimine tel 43 96 642

Pereõde Merle Vaheri vastuvõtuajad Kõpus:

Esmaspäeval 8-16

Kolmapäeval 9-18

Reedel 9-16

Kõpu apteek avatud

Esmaspäeval, teisipäeval, teljapäeval, reedel 8.00 - 14.00,
kolmapäeval 8.00 - 18.00

Telefon 439 6647

Teistel aegadel perearst **Henn Sepa** vastuvõtt Viljandi Perearstikeskuses aadressil

Leola 8a-1 eelregistreerimisega tel **43 34 140**. Pereõde **Elve Saar**.

Vastuvõtuajad Viljandis:

Esmaspäeval arst 13-18, pereõde 9-12

Teisipäeval 8 - 9 telefonitund, pereõde 12-15

9 - 12 imikud

12 - 13

Kolmapäeval, neljapäeval, reedel 8 - 9 telefonitund

9 - 13

Pereõde 12-15

Praksis avatud:

Esmaspäeval 9 - 18

Teisipäeval, kolmapäeval, neljapäeval, reedel 8 - 16

Seitse töösuhete alast nõuannet

1) Kirjutasin tööandja survele lahkumisavalduse, olen töötanud, aga miks ma ei saa Töötukassalt toetust?

Töötukassast toetuse saamise eelduseks on sunnitud, mitte vabatahtlik töötus. Sunnitud töötus tekib tööandja algatusel, olgu selleks siis töö ümberkorraldamisest või töö lõppemisest tingitud koondamine, ettevõtte pankrot või töölepingu erakorraline ülesütlemine mõnel muul põhjusel. Silmas tuleb pidada seda, et kui töötaja lahkub pahandusega, näiteks usalduse kaotuse või varguse tõttu, siis ei ole Töötukassast midagi loota.

2) Pärast euro tulekut makstakse vähem palka, kas nii võib?

Euro käibeletulek ei muuda töölepingut, ega saa olla ettekäändeks töölepingu (töö tasustamise aluste) muutmiseks. Töölepingus kokku lepitud kroonipalka tuleb edasi maksta, ainult valuuta on vahepeal muutunud - nüüd makstakse seda eurodes. Veelgi enam - seni, kuni kroonipalk on eurodesse ümber arvestatud kursiga 15,6466, ei ole vaja isegi töölepingut muuta ega sinna europalka sisse kirjutada. Juhul, kui eurole üleminekuga on tehtud ümberarvestamise tagajärjel ümardamisi, peaks selle kohta tehtama töölepingu muudatus, mida saab loomulikult teha ainult poolte kokkuleppel.

3) Firma omanikud ja nimi muutus, kas minuga sõlmitakse nüüd uus tööleping?

Vastavalt Töölepingu seadusele omanike vahetus, ettevõtte üleminek või jagunemine ei muuda kehtivat töölepingut. Uus omanik võtab kehtivad lepingud muutmata kujul üle. Uuel omanikul võib küll olla soov teha ümberkorraldusi, kuid midagi ei muutu enne, kui töötaja millelegi alla kirjutab (nõustub). Ka siis, kui töötaja on olude sunnil valmis kehvemate töötingimustega uue omaniku juures, tuleks nõuda olemasoleva lepingu muudatust, mitte nõustuda uue lepingu sõlmimisega, sest võimaliku koondamise korral tulevikus sõltub Töötukassast saadava koondamishüvitise suurus tööstaažist tööandja juures. Uue töölepingu sõlmimise korral hakkab tööstaaž nullist lugema ja vana lepingu alusel varem töötatud aastaid koondamishüvitise määramise juures ei arvestata.

4) Kas puhkusetasu makstakse ette?

See on tõesti tööandja poolne seadusejärgne õigus. Puhkus, mille pikkus on üldjuhul 28 kalendripäeva, antakse jooksva kalendriaasta eest. Kui seda ei anta just aasta viimases kuul, siis paratamatult osa puhkusest on töötaja saanud avansina ette. Töölt ära minnes tuleb aga võlg tagastada, ehk siis ettepuhatud osa tööandjale tagasi maksta. Toome näiteks, et töötaja puhkas maikuu 28 päeva ja soovib 30. juunil töölt ära minna. Sellisel juhul peab tööandja töötaja lõpparvest II poolaasta ettepuhatud 14 päeva tasu kinni. Et asi võrdne oleks, on tööandjal samamoodi kohustus lahkuvale töötajale hüvitada väljateenitud, kuid veel kasutamata puhkus.

5) Firma kolib tehase linnast välja, kas pean seal tööl hakkama käima?

Siinkohal aitab töölepingu lugemine, kus peab olema

kirjas töö tegemise koht. Tavaliselt on see määratletud kohaliku omavalitsuse täpsusega ja kui uus asukoht jääb samasse piirkonda, siis tuleb töötajal töölepingut täita. Praktikaks on vaidluste korral siiski arvestatud, kas asukohavahetus põhjustab töötajale ebaproportsionaalselt liiga suuri logistilisi ebamugavusi. Näiteks võib tuua olukorra, kus tööpäev teises linna servas algab varem, kui avatakse lasteaed, kuhu töötaja peab oma lapse viima. Teisalt on mul siiralt kahju tööandjast, kes kirjutab töölepingusse töö tegemise koha sisse aadressi täpsusega ja otsustab siis kõrvaltänavasse kolida.

6) Ületundide eest soovin saada lisatasu, sellel eest antakse hoopis puhkepäevi, kas nii võib?

Tegelikult käitub tööandja igati seaduskuulekalt. Meie töölepingu seadus on oma mõttelt Eesti tänasest elatusasemest natukene ees. Nimelt eeldab seadus Euroliidu heaoluühiskonna vaimus, et inimese vaba aeg on rahast tähtsam ja seetõttu on tööandjal kohustus ületunnid eelkõige vaba ajaga hüvitada. Kui see võimalik ei ole ja töötaja nõustub, siis võib ületunnid 1,5-kordselt hüvitada. Paraku on meie elatusase veel selline, et enamasti vajame raha rohkem, kui vaba aega.

7) Töötasin 2 kuud, kirjalikku töölepingut ei ole, raha ei ole seni saanud, mida teha?

Kuni kahenädalase töösuhetega ei ole kirjalik tööleping nõutav, samas kirjaliku lepingu korral on lihtsam töösuhet tõendada ning see annab kindlustunde kokkulepitud tasu ja töötingimuste suhtes. Juhul, kui kahest nädalast pikema töötamise korral puudub kirjalik tööleping, ei tee selle vorminõude rikkumine töölepingut olematuks. Kui tööandja hakkab töösuhet eitama, võib töötaja pöörduda töövaidluskomisjoni, kuid enne peab ta koguma ja esitama tõendeid oma töötamise kohta tööandja juures. Selleks võivad olla tunnistajate ütlused, meilivahetus tööandja meiliaadressilt, töökäsud, sõidulehed, tööajagraafikud jne. Kui töösuhe on tõestatud, tekib töötasu maksmise küsimus, sest ka see võib vajada tõestamist. Samas tuleb siin jällegi appi Töölepingu seadus, mis määrab, et töötasu tõendamata jätmise korral arvestatakse töötasuks summa, mis harilikult selle töö eest selles piirkonnas makstakse.

Soovime kõigile „võit-võit“ lahendusi töösuhetes.

Kokkuvõtte on koostatud nõuandekeskuses www.vastused.ee 250 tööõiguse küsimuse-vastuse alusel. Seal saab lugeda arvukalt teisi tööõiguslaseid nõuandeid ning keeruliste probleemide korral tasub uurida www.metiabi.ee kodulehel pakutavaid võimalusi.

Uute kohtumisteni!

Autorid: **Merike Mihkelson, Tiit Kruusalu**
Personaliteenused, tööõigusabi
www.metiabi.ee
www.vastused.ee

EESTI EVANGEELSE LUTERLIKU KIRIKU KÕPU PEETRI KOGUDUS

Omakultuuri ring alustab taas

Alates oktoobrist on koolimajas avatud taas laste omakultuuri ring, kuhu on oodatud on kõik Kõpu lapsed. Koguneme üle nädala kolmapäeviti 5. tunni ajal algusega kl.12.10. Ringi juhendab õpetaja Hedi Vilumaa. Ringi tegevuse peaesmärgiks on tundma õppida oma kodukihelkonna traditsioone: uurime elu praegu ja vanal ajal, õpime tundma erinevaid tähtpäevi ja pühasid, meisterdame ja teeme kunsti, vaatame ringi Kõpus ja ehk kaugemalgi, arutame koos elu üle. Ringis osalemine on tasuta.

2011 sügispoolaasta kava

5.10.11 Ringi aasta avamine. Lõikustänupüha kirikus ja kodus
 19.10.11 Loodus ja inimene: küla- ja linnaelu vanasti ja meie ajal
 2.11.11 Kõpu lood ja legendid, hingedeaja lood
 16.11.11 Mardipäev ja kadripäev, tähtsad tegelased Martin ja Katariina
 30.11.11 Advendiaeg. Püha Nikolause Smyrnast ja mereröövlid
 14.12.11 Jõululugu ning meisterdamise töökojad koolis või kirikus

Külas Soome sõpruskogudusel Keraval

Kõpu koguduse esindus käis 24.-25. septembril vastukülaskäigul Soomes, Kerava koguduses. Helsingist 40 km kaugusel asetsev linn on Viljandist kaks korda suurem, koguduski vastav. Augusti lõpus oli Kerava rahvas suvereesil Kõpus, nüüd peeti tõine kohtumine seal. Koostöö-kohtumisel vaadati üle tehtu ja peeti uusi plaane. Kuidas need teostuvad, näitavad aeg ja võimalused. Tutvuti Kerava uue tänava-pastoraadiga ja koguneti kodusesse sõpraderingi. Hea on tunda, et kodust kaugel mõeldakse palves ka väikese Kõpu peale. Kuna 2011. aastal tähistatakse Ingeri kiriku 400. aastapäeva, siis osalesime koos Kerava koguduse rühmaga aastapäeva pidustustel, mis toimusid 25. septembril Lahtis Joutjärve kirikus. Ingeri kirikut on nõukogude ajal teeninud eesti vaimulikud. Tervitus Eestist anti edasi ka Lahtis. Viiesaja peokülalise hulgas oli ka Kõpu koguduse esindus. Parimad tervitused kõikidele kōpulatele meie soome sõpraadelt!

Kõpu kogudus ja kihelkond 100

01. novembril 1911 on iseseisva Kõpu koguduse sünniaeg. Samal aastal moodustati ka iseseisev Kõpu kihelkond, mis on üheks noorimaks kihelkonnaks kogu Eestis. Sel

aastal täitub 100 aastat neist tähtpäevadest. Räägitakse, et iseseisvumine olnud raske. Viljandi Pauluse koguduse alla kuulunud Kõpu abikogudus koos oma kirikuga oli suureks majanduslikuks abijõuks linnarahvale. Kõpust tulid nii kirikumaksud kui suurem osa ehitus- ja metsamaterjali. Muidugi oli raske sellisest korraldusest loobuda, kuid ometi täitus väikese Kõpu soov. Tollal kuulus kogudusse ca 4000 inimest ehk pea kogu Kõpu kihelkonna elanikkond - soov. Iseseisvale kogudusele määrati oma õpetaja ja iseseisev ja -majandav elu algas. Täna on 100 aasta jooksul mõndagi muutunud. Üle on elatud väga rasked ajad, kuid on suudetud säilitada oma kogudus. Kihelkond ei ole enam säilinud, kuid siiani arvestatakse kogudusse kuuluvust selle järgi, samuti toovad kihelkonna rahvast endiselt kokku selle kese - Kõpu kirik ja surnuaed. Praegune Kõpu vald tegutseb Kõpu kihelkonna aladel, lisaks kuulub kihelkonda osa maid Pärsti ja Suure- Jaani valdadest. Pühapäeval, 6. novembril kell 14 tomus Kõpu kirikus koguduse ja kihelkonna 100. aastapäevale pühendatud kontsert-jumalateenistus. Jutlustas EELK peapiiskop Andres Pöder, kaasa teenisid Viljandi praostkonna vaimulikud ja muusikud. Peale jumalateenistust avati kiriku käärkambri seinal tänusein neile vaimulikele, kes olid iseseisvat kogudust teadaolevalt teeninud. Päev jätkus ühise koosviibimisega - kuulati ettekannet ajaloost, peeti kõnesid ja veeti aega kohvilauas.

Kohtumisõhtud "Vaata ja imesta!"

Avalöögi sai kohtumisõhtute sari sel aastal mihklipäeval, mil Kõpu kirikus esinesid kontsertprogrammiga Riina Trumm ja Heidi Oja. Aastaegade rütmis liikudes saadi osa rahvamuusikast, jutuveestmistest ja võrukeelsest luulest. Kandle, kitarr ja erinevate pillide kaasabil rännati kaminatule paistel turvaliselt ühest ajast teise. Reedel, 28. oktoobril ootame kõiki huvilisi kiriku käärkambrisse kohtumisõhtule. Külas on praegune Kolga-Jaani koguduse õpetaja, endine Eesti Kaitseväe kaplan õpetaja Peeter Parts. Kasvamine Tarvaste legendaarse kirikuõpetaja Harri Haameri käe all, õpetajaamet nõukogudeaegses Eestis, teenistus kaitseväes ja osalemine Afganistani sõjas - need on mõned märksõnad, millega külalist tutvustada. Kuulama, küsima ja kaasa rääkima teemal "Aeg sõjaks ja aeg rahuks" on oodatud igaüks!

Hedi Vilumaa

Kiriku kuukava

P, 13. november kl.11 ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS

K, 16.november kl.12 Lastering Kõpu koolimajas

kl.14 Armulauaga kirikutund Kõpu hooldekodus

P, 20. november kl.11 KIRIKU AASTA VIIMANE PÜHAPÄEV: IGAVIKUPÜHA ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS

- P, 20. november kl.18 Kohtumisõhtu
- P, 27. november kl.11 I ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
Kõpu kihelkonna advendiküünla süütamine ja tule viimine kodudesse. Kohvilaud.
- K, 30.november kl.12 Lastering Kõpu koolimajas
kl.14 I advendi armulauaga kirikutund Kõpu hooldekodus
- P, 4. detsember kl.11 II ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
- P, 11. detsember kl.11 III ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
- K, 14.detsember kl.12 Lastering Kõpu koolimajas
- P, 20. detsember kl.11 KIRIKUAASTA VIIMANE PÜHAPÄEV: GAVIKUPÜHA ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
kl.18 Kohtumisõhtu:
- P, 18. detsember kl.11 IV ADVENDI ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
- L, 24. detsember kl.18 JÕULUÕHTU LITURGILINE JUMALATEENISTUS
- P, 25. detsember kl.12 I JÕULUPÜHA ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS
kl13.I jõulupüha armulauaga kirikutund Kõpu hooldekodus
- L, 31.detsember kl.18 VANA-AASTAÕHTU ARMULAUAGA JUMALATEENISTUS.
2011. aasta jooksul lahkunute mälestamine.
- P, 1. jaanuar kl.12 UUE AASTA KESKPÄEVAPALVUS

Programm „KUTSE“ on teinud läbi uuenduskuuri ning lisaks katkestanutele on programmi raames võimalik õppida ka täiskasvanutel eraldi õpperühmades.

Kui sa oled kunagi katkestanud õpingud kutseõppeasutuses ning tahaksid need nüüd lõpetada, siis on programm KUTSE just sinule !

Kas ka Sinuga juhtus nii, et majandusõitsengu ajal tundus töötamine mõistlikum kui õppimine ning praktikalt tagasi kooli Sa enam ei jõudnud? Nüüd aga on olukord tööturul hoopis teine. Äkki kuluks lõputunnistus siiski ära?

See programm on suunatud Sulle, kui oled õppinud kutsekoolis ja ajavahemikus 01.01.2000-01.09.2010 selle pooleli jätnud. Katkestamise põhjused pole olulised.

Huvi korral pöördu kutsekooli, kus õppisid enne või teise kutsekooli, kus on sama või sarnane eriala.

Või soovid hoopis omandada uut elukutset omaealiste, elukogenud inimeste grupis? Ka siin on sulle abiks programm KUTSE !

Sinu hariduse omandamine jäi aastate taha ning on minetanud oma funktsiooni, kuid nüüd oled motiveeritud leidma uut rakendust läbi uue kvalifikatsiooni omandamise, aga Sa ei soovi asuda tavaõppesse koos noortega. Õppimine omaealiste, elukogenud inimestega, ühes grupis oleks meelepärasem? Antud programm pakub Sulle sellise võimaluse. Programmi alusel õppimisele ei ole eelduseks varasem sarnane haridus, töötamine antud erialal või töötaja staatus. Oluline on vaid tahe õppimiseks.

Kui asud õppima programmi KUTSE alusel, siis on Sul võimalik taotleda õppijatele ettenähtud õppetoetust, sõidusoodustust ja koolilõuna toetust. Õpe on TASUTA!

Kooli kontaktandmed leiad aadressilt www.hm.ee/kutse

Uuri oma võimalusi kohe!

Lisainformatsiooni saad ka telefonil 735 0382 ja e-posti teel aivi.virma@hm.ee või jatkukutse@hm.ee

Aivi Virma Programmi KUTSE juht

Tipu Looduskoolist

Rahvusvaheline noortelaager

Juuli lõpus toimus Tipu koolimaja juures rahvusvaheline töölaager. Hasartmängumaksu nõukogult saadud toetuse abil püstitasid noored Belgiast, Saksamaalt, Poolast ja Eestist uue puukuuri, värvisid Tipu koolimaja ning aitasid hooldada Tipu koolimaja ja koolimaja ala. Muidugi tutvusid noored Soomaa rahvuspargiga ja eriti meeldis nendele laukas ujumas käia.

Tipu külamaja ja koolimajast

Lõpuks saame sel sügisel Külade uuendamise ja arendamise meetme toetustega Tipu külamaja sisustatud. Tulge uudistama!

Tipu koolimaja projekteerimine

PRIA poolt kinnitati LEADER meetme antav projektitoetus Tipu koolimaja projekteerimisele ja kavatseme alustada juba sügisel Tipu koolimaja ehitusprojekti koostamisega.

Kõpu valla MTÜde ümarlaud

28. septembril tulid Kõpu valla MTÜde esindajad ja teised isikud kokku, et arutada koostöövõimaluste üle. Järgmine Kõpu valla ümarlaud toimub detsembris Tipu külamajas. Osalemisest huvitatutel palume meiega ühendust võtta. Ümarlaua läbiviimist toetab Kodanikuühiskonna Sihtkapital.

Õppeprogrammid Tipu Looduskoolis

Septembris alustas Tipu Looduskool uue õppeprogrammi hooaeg. Sügisel toimuvad KIKi toetuse abil eelkõige mullatemaatilised õppeprogrammid erinevatele kooliastmele. Pakume koolidele ja lasteaedadele ka tasulisi õppeprogramme.

Kodanikuühiskonna Sihtkapitali toetusega toimuvad novembrist aprillini rollimängud valimiste ja planeeringu teemadel III ja IV koolilastele.

Loodusõhtu Tipu Looduskoolis

Alustasime septembris uuesti loodusõhtude sarjaga. Esimese ürituse pühendasime seentele. Novembrikuusse on samuti üks loodusõhtu kindlasti planeeritud. Jälgige meie kodulehekülge www.tipulooduskool.ee

Palume loodusõhtutele ette registreerida: Aire Holtsmeier, aire@tipulooduskool.ee, +372 5288802

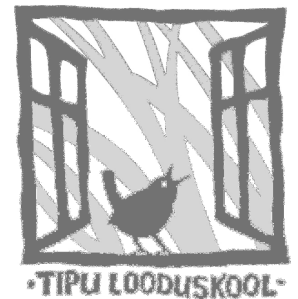
Noorte talvelaager

4. - 6. jaanuarist korraldame Junsi puhkekeskuses noorte talvelaagri. Noorte talvelaager on suunatud 11-15 aastastele noortele ja ürituse läbiviimist toetab Keskkonnainvesteeringute Keskus. Osalustasu ühele noorele on 30 eurot. Lisainfo ja registreerimine:

Dagmar Hoder,

dagmar@tipulooduskool.ee,
+372 53536961

Tipu Looduskool

Kõpu valla jõulupidu toimub 23.12.11

Kõpu Spordihoones

Kõpu Põhikool tänab kooli vilistlast Jüri Märkat koolile kauni nimesildi valmistamise eest.

Täname ka toredaid lapsevanemaid ja õpetajaid, kes andsid oma panuse kooli mudilaskoori laulupeol käimise õnnestumise heaks!

Värten 60

Juba väljadel august. Vili küps ja käes lõikusaeg. 'Ka memmede käsitööringil „Värten” oli põhjust oma lõikust teistelegi näidata. „Värten” oli veerenud 60. verstapostini. Tähtpäev andis võimaluse kokku tulla, külalisi kutsuda ja pidu pidada meie uhkes Suure-Kõpu mõisas.

Kui need read lugejani jõuavad, on õues kuldne sügis. Järgnevalt põgusaid meenutusi käsitöötajate uhkest juubelinäitusest. Näitust juhatas sisse stend fotodega ringi juhendajatest läbi aegade ja laual mitmed aukirjad.

Mälestades endiseid peene käsitöö tegijaid, olid näitusel ringi algusaastatel tehtud kaunid pitsid, rišeljöötehnikas linikud ning tikitud esemed.

Näitusel oli hiljuti meie hulgast lahkunud Irma Sooviku tikitud tähtpäevalised linikud, Muhu tikandiga kaunistatud külalisraamatu kaaned ja poolelijäänud Muhu sussid ning varrastel soki kudumine.

Näha sai Leida Kingu viimaseid töid, Salme Riisi nooruses villasest lõngast kootud kostüümi ja kampsunit, kindapaare ja teisigi esemeid.

Näitusel võis imetleda värvilistest kangajääkide ribadest etnokotte, erinevaid ehteid, arhailise tikandiga prosse, paelast ja pärlitest kaelakeesid ja rinnaehteid, mitmevärvilisest niidist heegeldatud ehislilli, tõmblukust meisterdatud lukuprosse, ehtsast maavillasest lõngast pitsilisi ja nupulisi koeravillaga sokke, kodukoha sini-valge kirjalisi ja värvilisest lõngast mustrilisi kindaid, ristpistes tikitud patju, pilutehnikas põllesid, kangastelgedel kootud käterätikuid, portselanimaaliga taldrikut, lapitehnikas lõbusaid pajalappe ja moekat kohvikannusoojendajat. Põnevust pakkusid riideribadest vitraažtehnikas kardin ja batikas värvitud kangaga sirm, linasest niidist kootud õhkõrn

kardin, särtspunased ja lumivalged heegeldatud nostalgilised pitsvõrgulised laualinikud, suur narmastega kohev õlarätik,

kirgastest värvilistest motiividest heegeldatud heatuju vest. Üllatas väarikas valge söba ja pearätik arhailise tikandi, tuttide ja rahadega. Pilku püüdis päikesesoojust kiirgav võluva rišeljöötikandiga laudlina.

Näha sai veel savist vormitud kruusi ja ehteid, mis õpitud Magdaleena Gildi töötoas. Erikujulised pudelid olid saanud selga dekupaažtehnikas lillemuustrilise rüü.

Uuematest tehnikatest võis näha värvitud liivast ja niidigraafikas tikitud omanäolisi õnnitluskaarte igaks tähtpäevaks, kuivatatud lillede kroonlehtedest kujundatud nn.

„Lilleneiud” ja järjehoidjaid.

Palju oli telgedel kootud esemeid: põranda- ja kattevaibad, linased käterätikud, saunalinad ning värvilised linikud.

Nõelviltimistehnikas olid meisterdatud rõõmsad pallid, tibud, lepatriinud, kala ja puuõhnest vaatav öökull. Märgviltimise teel valmistatud mõnusalt pehmed sallid ja praktilised käekotid.

Igase näputöösse on lisatud natuke oma südant, sest isetehtud asjad kannavad head energiat. Meie aktiivsed ringiliikmed on Maia Kolk, Käthe Schmidt, Leida Kink, Salme Riis, Milvi Saaring, Leili Pung, Asta Mäll, Helgi Pernits, Irma Nuut, Viive Lehtla.

Südamlikud tänud kunagistele ja praegustele virkadele käsitöötajatele ning meie tublile juhendajale Viive Lehtlale.

Veereb värten vurinal, hoogu ikka anname nii mis memmed jaksavad. Noored, tulge kaasa, et oleks lõngal tugevust ja ringil kestvat järjepidavust!

Maia Kolk

Kohtumine

16.augustikuu päeval võõrustasid Härmalõnga klubi liikmeid külalised Kuremaa mõisast. Nad soovisid näha renoveeritud Suure-Kõpu mõisa. Meie mõis on ilus, aga nende mõis on suurem. Edasi suundusime Kõpu lauluväljakule, et koos laulda, tantsida ja õhtust einestada.

Kohtumisõhtu kujunes väga lõbusaks.

Suur tänu Uno Riisalole, kes korraldas lauad ja pingid lauluväljakule. Tänu Elle Toomele ja Eevi Tiidule, kes sisustasid lõbusate sketšidega Kuremaa lauluansambli etteasteid. Tänu Härmalõnga klubikaaslastele lõbusa kaasalõõmise eest.

Viive Lehtla

Külakorda Mulgimaal

Kuremaa kultuuriselts Jensel Jõgevamaalt külastas lõikuskuul Mulgimaa kultuuriloolisi paiku. Pikema peatuse tegime Kõpus, kus uudistasime Suure-Kõpu mõisa peahoonet. Kõpu mõisa ja Kuremaa mõisa peahoone on ehitatud arhitekt Emil Julius Straussi plaanide järgi. Mõlema mõisa ajalugu algab 16-st sajandist. Väliselt on mõisa peahooned üsna sarnased. Siseruudid on siiski erinevustega, eriti teisel korrusel. Imetlesime ainulaadseid seinamaalinguid ja kiitsime sõbralikku perenaist, kes vaatamata kiirele päevale leidis meie jaoks tunnikese tutvustamaks maja ja mõisakompleksi arenguperspektiivi. Kõpus kujunes peatus pikemaks. Koos sealse eakate klubi Härmalõng hakkajate liikmetega pidasime külaplatsil maha väikese laulu ja tantsupeo. Igal aastal külastame oma isetegevuslastega üht maakonda, kaasas lühike kontserdiprogramm. Seekord oli 12. reis. Sellist sõbralikku vastuvõttu ja kaasalöömist pole varem osaks saanud. Olime juba usku kaotamas, et isetegijad suudavad rahvast kaasa tõmmata, aga seekord sattusime õigesse kohta ja usk oma tegemistesse sai uut hoogu.

Alustame järgmisel nädalal uut hooaega oma kahe lauluansambli ja tantsumemmedega. Kes teab, äkki leiame meiegi osava sõnasepa, nagu kõpulistel.

Täname eakate klubi Härmalõng eestvedajat Viive Lehtlat ja teisi elurõõmsaid kõpukaid, kellega me koos mõnusa õhtupoole veetsime!

Andsime lahkumisel edasi omapoolse küllakutse kaunile Vooremaale ja Kuremaa lossi.

Uute kohtumisteni Kuremaal!

Ks Jensel juhatus

Tänu

Täname kingituse ja tänukirjade eest Viljandimaa Rahvakunstiühingu esinaist Leida Mägi.

Täname kingituste ja õnnitluste eest Uue-Kariste Rahvamaja juhatajat Ivi Alpi, kirikuõpetaja Hedi Vilumaad, raamatukogu juhatajat Velje Paakspuud ja endist ringi liiget Helmi Sari, kelle tänusõnad ja kingituse edastas Urve Kolk. Täname Põltsamaa kapelli Triller muusikuid lõbusa pidumeeleolu loomisel

Täname Linda Sootsi ja Diana Punga käsitööringi 60. juubeliürituse korraldamisel.

Viive Lehtla

Tööta noored saavad õppima palkmajaehitajaks või aednikuks

Novembrikuust saavad alustada Pärnumaa Kutsehariduskeskuse Voltveti Koolituskeskuses Tihemetsas aianduse ja palkmajaehituse kutseõpet 16 - 29-aastased noored, kes ei tööta ja on ainult põhiharidusega või katkestanud põhihariduse omandamise 2010/2011. õppeaastal või varem . Eesti Töötukassas arvel olema ei pea.

Õpingud on tasuta, neid rahastab meetme 1.3.1 „Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamise” raames Euroopa Sotsiaalfond. Õppe- ja praktika ajal makstakse osalejatele stipendiumi, sõidutoetust ning tasutakse majutuskulud õpilaskodus. Õppima asujatele laienevad ka kõik õpilastele mõeldud soodustused. Lisaks on ette nähtud individuaalne ja grupisisene nõustamine praktikale suundumisel ja praktika ajal.

Õppetöö algab 8. novembril 2011 ja kestab 1 aasta. Õppegrupid moodustatakse aianduse eriala puhul 10 -st ja palkmajaehituse puhul 12 -st õpilasest.

Aianduse õppekava läbides õpitakse taimede paljundamist ja pookimist, praktilisi aiatöid, seda, kuidas kasutada aiatöömasinaid ning kuidas hoida korras aiatööriistu. Palkmajaehituse õppekava läbides õpitakse, kuidas

itusmaterjale ja nende kasutusalasid; seinakarkassi, vahelagede ja põrandate ehitamist. Samuti omandatakse teadmised palkmaja ehitusest: kasutatavad ehituspalgid; töövahendid; erinevad palkmajade konstruktsioonid ja ehitamise tehnoloogia.

Kui oled huvitatud või tead kedagi, kellele oleks antud projektides osalemisest palju kasu, siis võta minuga ühendust! Rohkem infot: www.hariduskeskus.ee/projektid/noortele-tootutele.html

Kontakt: projektijuht Maarja Lenk, maarja.lenk@hariduskeskus.ee, tel 449 1062; 5665 5063

Uuring, mis tahab muuta maailma

Augustis algas kõige laiaulatuslikum täiskasvanute oskusi mõõtev uuring, mis maailmas seni tehtud. Eesti jaoks on see uuring esmakordne ja samas ka suurim isikuuuring, mis Statistikaamet on läbi viinud. TEAN ja OSKAN uurib 25 riigis, kuidas 16-65 aastaste inimeste haridus, töökogemus ja tehnoloogiakasutus mõjutavad nende elu, kui head on inimeste oskused ning kuidas oskuste taset hoida ja tõsta. Eestis saavad kaheksa kuu jooksul kutse uuringus osalemiseks 13000 inimest. Kõpu vallas on osalejaid 6.

Eriline ja huvitav

TEAN ja OSKAN uuringut ei tee eriliseks mitte ainult tema suurus: osalevate riikide ja inimeste arv, vaid ka see, et varem pole täiskasvanute oskusi arvuti abil uuritud. Kaasaegsed igapäevaelus ette tulevad ülesanded, mis nõuavad probleemide lahendamist internetis, teevad uuringus osalemise ka vastajale põnevaks. Ülesanneteks on nt raamatu otsing elektroonses kataloogist, vajaliku info leidmine spordivõistluse kohta, koosolekuaja broneerimine, hindade võrdlemine jne. Kui vastaja pole varem arvanud kasutanud või tunneb ennast seejuures ebakindlalt, siis saab ülesandeid lahendada paberil. Küsimustele saab vastata nii eesti kui vene keeles.

Oskused ja haridus

Möödunud aasta suvel viidi läbi sama uuringu prooviküsitlus, mis näitas, et oskuste mõõtmine annab haridustaseme kõrval olulist lisateavet ennustamiseks erinevaid majanduslikke ja sotsiaalseid erinevusi nii riigisiselt kui riikide vahel. Näiteks on riigiti erinev see, kui võrd väärtustatakse palga maksmisel oskusi, kui võrd haridust. Ja kuigi muude teguritega võrreldes (vanemate sotsiaal-majanduslik staatus, vanus, koolitused) ennustavad koolis käidud aastad oskuste taset kõige paremini, väheneb see seos vanuse kasvades nullilähedaseks. Vanemate inimeste puhul sõltuvad nende oskused ilmselgelt enam tehtud tööst ja muust elukogemusest ning koolitustest. Need on vaid mõned näited vastustest, mida antud uuring võimaldab anda. Mitterepresentatiivsete valimite ja katsetamisjärgus uurimisvahendite tõttu ei saa prooviküsitluse tulemuste põhjal teha usaldusväärseid järeldusi. Tuleb oodata lõplikke tulemusi, mis valmivad 2 aasta pärast.

Naabrist parem?

Ehkki küsimusi, millele antud uuring vastata võimaldab on sadu, on neist kõige põletavam kindlasti, mis „koha“ me riikidevahelises võrdluses saame - kui targad me siis

ikkagi oleme. Kuna meil on head PISA tulemused, üsna kõrge keskmine haridustase võrreldes paljude riikidega ning viimastel aastatel on kasvanud ka osalus täiskasvanute koolituses, siis võiks ju loota häid tulemusi ka selles uuringus. Samas on meil kõrge töötus ja paljud inimesed töötavad ametikohtadel, milles nad ei saa oma omandatud haridust kasutada – see aga tähendab, et omandatud oskused käivad alla. Seega on meie „kohta“ väga raske ennustada. Olulisem siiski kui pingerida, on antud uuringu puhul õppetunnid selle kohta, kuidas oskusi arendada, kellele ja milliseid koolitusi pakkuda, kuidas haridussüsteemi efektiivsemaks muuta.

Praktiline

Eestis on oma valmisolekut uuringutulemusi poliitikakujundamises arvestada näidanud 3 uuringu nõukokku kuuluvat ministeeriumi: haridus- ja teadusministeerium, sotsiaalministeerium ning majandus- ja kommunikatsiooniministeerium, lisaks riigikantselei, täiskasvanute koolitajate assotsiatsioon Andras, Kutsekoda jt. Seega panustavad kõik vastajad veidi ka sellesse, et muuta meie laste haridus, meie kõigi koolitusvõimalused ja laiemalt meie riigi tulevik veidi paremaks.

13000

On liiga kallis ja ajamahukas küsitleda kõiki Eesti täiskasvanuid. Seetõttu kasutame me statistilisi meetodeid, et valida välja esinduslik juhuvalim. Sellises valimis esindab iga inimene ligi sadat endasarnast. Kuid ainult inimesed, kes on sattunud valimisse, võivad uuringus osaleda. Seetõttu ei saa valimisse sattunud inimesi asendada. Kõigile vastajatele saadetakse koju kiri palvega osaleda. On väga oluline, et kõik kirja saajad leiaksid aega küsimustele vastata. Vastajatele on ette nähtud ka kingitus.

TEAN ja OSKAN rahvusvaheline nimi on PIAAC (*Programme for the International Assessment of Adult Competences*) ning see on osa OECD oskuste strateegiast. Eestis viib uuringut läbi Haridus- ja Teadusministeerium koostöös Statistikaametiga, seda finantseerib Euroopa Sotsiaalfond ja Eesti riik programmi PIAAC - Eesti raames.

Kõpu vallas viib/viivad uuringut läbi Statistikaameti küsituleja/küsitulejad: **Sirje Hansen**

**Õnnitleme
auväärses eas
sünnipäevalapsi!**

September

Rein Saulep 70

Oktoober

Ilda Roosi 75

Detesember

Ellen Soolo 70

Alvine Kask 80

Kõpu Vallavalitsus

PALJU ÕNNE!

Egle Sõlg ja Martin Alas

sündis poeg **Ramon**

Kadi Kaukvere ja Taavi Kaal

sündis tütar **Kristiina**

Kõpu Vallavalitsus

Camma OÜ pakub metsa ülestöötamise teenust.

Väljavedu ATV + vedav metsakäru. Ka lõikus.

Ostame lehtpuuenamusega metsade raieõigust, tuulemurdu ja kasvavat võsa. Hakke ja küttepuude tootmise eesmärgil.

Ostame ka väikseid koguseid.

Samas müüa aastaringseid küttepuid.

Info 5229472, www.camma.eu , kaimar@camma.eu

Teade!

Teisipäevati kell 19.00
tegutseb mõisas peotantsu
trenn.

Treener on Elina Tirgo.

Kaasa võta mugavad kingad ja
hea tuju!

Kõpu kalmistu uus kalmistuvaht on Hilja Rähn.

Kontakt tel 55965850 . Kalmistu eeskirjaga saab

tutvuda valla kodulehel <http://vov.matti.ee/>

[kopuvv/?id=708](http://vov.matti.ee/kopuvv/?id=708)

JOOGA toimub neljapäeviti kell 19.00 - 21.00.

Treening toimub Kõpu Raamatukogu saalis ja

treeneriks on Pille. Info tel 56657389

TÄNUAVALDUS

Täname kõiki, kes lehe
valmimisele kaasa aitasid!

Kõpu valla infolehe toimetis

Mälestame meie hulgast lahkunuid

Hilda Lepassar

Oko Ama

Elsa-Johanna Loot

Avaldame kaastunnet lähedastele

Kõpu Vallavalitsus

**Kõpu valla infolehe annab välja Kõpu
Vallavalitsus.**

Kodulehekülg: <http://vov.matti.ee/kopuvv/>

Kontaktisik Diana Pung

e-post: dianapung@gmail.com, tel 53424339